

VOUCHERUL CA MĂSURĂ DE SPRIJIN PENTRU COPIII AFLAȚI ÎN DIFICULTATE

Ciobanu Mihail

Doctorand, cercetător științific,
Institutul Național de Cercetări Economice
al Academiei de Studii Economice din Moldova, Chișinău, RM
e-mail: ciobanu.mihail.s@gmail.com
orcid id: 0000-0003-1193-6018

Colesnicova Tatiana

Doctor, Conferențiar Cercetător, cercetător științific coordonator,
Institutul Național de Cercetări Economice
al Academiei de Studii Economice din Moldova, Chișinău, RM
e-mail: ctania@gmail.com
orcid id: 0000-0001-9663-6991

Abstract. For more targeted measures to contribute additionally beside other existent measures towards tackling the socioeconomic issues of children in difficulty support voucherization can be considered. From the most known and already present voucher uses can be mentioned: meal tickets, vouchers for vocational training, cultural vouchers. In this paper is described the international experience of vouchers for children in difficulty.

Keywords: voucher, children, children in difficulty, socioeconomic support.

Fiind unul dintre cele mai vulnerabile grupuri de populație, copiii aflați în dificultate au nevoie de sprijin direcționat. Bazându-se pe definiția UNICEF, aceștia sunt "victime ale violenței sau neglijării; copii care practică vagabondajul, cerșetoria, prostituția; copii lipsiți de îngrijire și supraveghere din partea părinților datorită absenței acestora; copii ale căror părinți au decedat; copii care trăiesc pe stradă, au fugit sau au fost alungați de acasă; copii al căror părinți refuză să-și îndeplinească obligațiile parentale privind creșterea și îngrijirea copilului; copii abandonați de părinți sau ale căror părinți au fost declarați incapabili printr-o hotărâre judecătorească." [8].

O modalitate de a direcționa sprijinul socio-economic este prin utilizarea de vouchere. Este o metodă deja utilizată în alte domenii: pentru șomeri, tineri, angajați. O aplicație relativ nouă este pentru copiii în dificultate. Direcționarea sprijinului este importantă din două perspective: din partea autorității care îl oferă, astfel încât să poată fi justificat corespunzător, și, de asemenea, din perspectiva beneficiarului care îl primește și poate obține cel mai mare beneficiu pentru nevoile direcționate. Un voucher este un instrument care conferă posesorilor săi dreptul de a primi beneficii în valoare monetară sau în natură. Voucherul poate avea o perioadă de valabilitate. Analiza literaturii științifice arată că acesta poate fi oferit pentru hrană pentru a combate malnutriția sau pentru programe școlare de alimentație, exerciții fizice suplimentare, chiar și pentru locuințe.

Un exemplu de aplicare a voucherelor în rândul copiilor este în susținerea activității lor fizice. Deși nu include doar copiii aflați în dificultate, ci toți copiii, în New South Wales (NSW), Australia, în 2018 s-a implementat un program de vouchere numit "Active Kids" pentru copiii cu vârsta de la 4 ani și 6 luni până la 18 ani, concentrat pe acoperirea cheltuielilor de înregistrare pentru activități fizice organizate, în scopul reducerii obstacolelor pentru activitatea fizică în scopuri benefice sănătății. Foley et al. (2021) au cercetat eficiența acestui program [3]. Rezultatele au arătat o creștere a zilelor în care copiii îndeplineau nivelurile recomandate de activitate fizică de la 4,0 zile pe săptămână la înregistrare la 4,9 zile pe săptămână după jumătate de an.

Creșterea a fost observată în toate grupurile sociodemografice. Partea activităților acoperite de voucher a reprezentat 42,4% din durata totală în care copiii au participat la activități fizice organizate în afara școlii. Copiii și adolescenții care au crescut sau au menținut niveluri ridicate de activitate au primit încurajare socială să rămână activi, au avut părinți sau îngrijitori implicați activ, au demonstrat o concentrare îmbunătățită și au raportat în general o stare de fericire mai mare în comparație cu colegii lor mai puțin activi. Programul voucherelor a crescut în mod esențial nivelurile de activitate fizică ale copiilor, existând astfel beneficii potențiale evidente pentru extinderea programului în scopul implicării copiilor în activități fizice.

Unul dintre mijloacele de prevenire a malnutriției în Somalia sunt voucherele alimentare incluse în același program împreună cu sprijinul financiar. Doocy et al. (2020) au studiat influența sprijinului prin numerar și voucher în prevenirea malnutriției acute la copii în perioada 2017-2018, în contextul crizei alimentare din Somalia [1]. Schimbările în alimentație și cazurile de malnutriție acută au fost evaluate pe o perioadă de 4 luni la copiii cu vârste cuprinse între șase luni și patru ani și 11 luni din gospodăriile care au primit transferuri de aproximativ 450 dolari SUA. Aceste transferuri au fost oferite fie sub formă de vouchere alimentare, fie sub formă de alimente în natură, vouchere și numerar. Apariția malnutriției acute la copiii sub 5 ani a crescut cu mai puțin de 1% pentru beneficiarii de vouchere alimentare, în timp ce a scăzut cu aproape 5% la cei care au primit transferuri mixte. Prin urmare, atât numerarul, cât și voucherele au avut efecte comparabile asupra stării nutriționale a copiilor.

Gospodăriile britanice care au copii eligibili pentru mese școlare gratuite se confruntă cu riscul insecurității alimentare (Lalli, 2023) [4]. Lalli (2023) a efectuat un studiu de răspuns rapid care examinează impactul schemei de vouchere alimentare școlare în timpul crizei COVID-19 asupra tinerilor, familiilor și școlilor. Se subliniază dependența statului de bunăvoința societății și implicarea cetățenilor în acordarea de sprijin esențial celor în nevoie. Utilizând Abordarea Capabilităților, studiul identifică factori care au împiedicat utilizarea eficientă a voucherelor pentru asigurarea bunăstării nutritive a copiilor care necesită mese școlare gratuite.

Abordarea vizează dezvoltarea unei societăți în care copiii și tinerii pot duce o viață aleasă de ei și pot contribui activ la deciziile politice semnificative. Acest studiu calitativ a abordat două întrebări-cheie: cum au răspuns școlile la COVID-19 în ceea ce privește furnizarea de alimente în timpul vacanțelor și obstacolele cu care s-au confruntat familiile în accesarea schemei de vouchere alimentare școlare. Colectarea datelor a implicat interviuri online cu tineri, școli și diverse organizații, inclusiv directori din domeniul sănătății publice și industria alimentară. Constatările evidențiază dificultățile de accesare și utilizare a voucherelor alimentare școlare, însă este esențial să se remarce că descoperirile acestui studiu la scară mică pot să nu fie generalizabile la populația mai largă.

Pe măsură ce economia se redresează în urma crizei COVID-19, costurile locuințelor persistent ridicate vor continua să creeze dificultăți pentru milioane de chiriași cu venituri reduse, crescând riscul instabilității locative și al lipsurilor de locuințe și diminuând șansele de succes pe termen lung ale copiilor lor (Fischer, Acosta & Gartland, 2021) [2]. Un pas esențial implică extinderea Voucherelor de Alegere a Locuinței în SUA către mai multe gospodării și, în cele din urmă, către toți cei eligibili. Cercetările riguroase arată că voucherelor pentru locuințe au un rol foarte eficient în reducerea lipsei de adăpost, instabilității locative și supraaglomerării, îmbunătățind astfel rezultatele pentru familii și copii. Ele joacă un rol crucial în a oferi persoanelor cu venituri reduse posibilitatea de a alege mai multe în privința locuinței lor, asigurându-se că inițiativele de construcție sau reabilitare a locuințelor ajung la cei care au cea mai mare nevoie de ajutor.

În plus, voucherelor pot contribui semnificativ la scoaterea oamenilor din sărăcie și la reducerea inechităților, deoarece provocările privind accesibilitatea la locuințe sunt concentrate în special în rândul celor cu venituri foarte mici. Cu toate aceste avantaje, finanțarea insuficientă a condus la faptul că doar 1 din 4 familii eligibile pentru vouchere a primit orice tip de asistență federală pentru închiriere chiar înainte ca pandemia să lovească, iar în multe părți ale țării există liste lungi de așteptare pentru vouchere. Inadecvarea plasează rețeaua de siguranță a locuințelor într-o poziție precară, lăsând familiile luptând pentru a-și păstra un acoperiș deasupra capului chiar și în perioade economice bune și reprezentând un motiv major pentru care asistența adecvată pentru locuințe nu a fost disponibilă în mod oportun în timpul crizei COVID-19.

În sondaje, non-răspunzătorii pot introduce părtinire și submina validitatea studiilor, făcând crucială explorarea modalităților de îmbunătățire a ratelor de răspuns. Pejtersen (2020) și-a propus să investigheze dacă o recompensă monetară necondiționată poate crește rata de răspuns în cazul copiilor și tinerilor vulnerabili care participă la un sondaj prin corespondență [6]. Cercetarea a utilizat un design de studiu controlat randomizat, având o populație de 262 de copii și tineri implicați într-un program de intervenție stabilit pentru a crea rețele pentru diferite grupuri vulnerabile în această demografie. Participanții, cu o vârstă medie de 16,7 ani (interval 11–28 ani) și 67,9% femei, au răspuns la un chestionar adaptat la trei grupuri de vârstă diferite, acoperind diferite aspecte ale situației lor de viață, inclusiv dimensiuni din Chestionarul de Puncte Tari și Dificultăți. În sondajul ulterior, participanții au fost repartizați aleatoriu în două grupuri, unul care a primit un voucher de 15 € pentru un supermarket împreună cu chestionarul și celălalt care a primit doar chestionarul.

Regresia Poisson a fost utilizată pentru a estima diferențele în ratele de răspuns între grupul de intervenție și grupul de control. Grupul de intervenție a prezentat o rată de răspuns de 75,5%, semnificativ mai mare decât cea a grupului de control de 42,9%, chiar și după ajustarea pentru vârstă și gen. Nu au existat diferențe semnificative în scorurile de scară între cele două grupuri. Analiza ulterioară a relevat că impactul stimulentei a fost mai pronunțat pentru bărbați în comparație cu femeile. Aceste constatări sugerează că stimulentele monetare au potențialul de a crește ratele de răspuns în anchetele care implică copii și tineri vulnerabili.

Global Education Cluster (GEC) a fost activ implicat în stabilirea unei baze de dovezi pentru asistența în bani și vouchere (CVA) în programe de educație în timpul situațiilor de urgență (ESU) conform lui Thakkar et al. (2023) [7]. Acest efort a condus la publicarea "Raportului de Sinteză și Ghidurilor privind Asistența în Bani și Vouchere pentru Educație în Situații de Urgență" în 2019. Acest raport a identificat lacune în dovezi, în special în ceea ce privește rolul CVA în îmbunătățirea echității și incluziunii pentru copiii cei mai marginalizați în ESU, configurând focusul central al

cercetării ulterioare. Împreună, World Vision International, Plan International și GEC Cash Task Team au început să adune dovezi cu privire la impactul CVA asupra promovării echității și incluziunii pentru fete și copii cu dizabilități în ESU.

Cercetarea a fost ghidată de trei întrebări principale de cercetare: identificarea barierelor unice întâmpinate de fete, copii cu dizabilități și copii marginalizați la accesarea în condiții de siguranță și calitate a ESU; abordarea eficientă a acestor bariere prin intervenții integrate cu o componentă CVA, cunoscută și sub denumirea de "cash plus"; și evaluarea impactului acestor intervenții integrate asupra rezultatelor ESU și a altor indicatori ai bunăstării. Cercetarea s-a desfășurat în două faze: recenzia cuprinzătoare a literaturii pentru a obține informații despre starea actuală a educației și programelor de bani în sector și consultări cu informatori cheie, inclusiv experți în educație, protecție, CVA, monitorizare, evaluare, responsabilitate și învățare, și incluziune.

Dovezile generate din cercetare subliniază eficacitatea înaltă a intervențiilor CVA atunci când sunt integrate în programele mai largi de ESU, abordând atât barierele ofertei, cât și cele ale cererii, pentru a îmbunătăți echitatea și incluziunea pentru fete și copii cu dizabilități în situațiile de educație de urgență. Studiul recomandă ca programele CVA specifice ESU să se integreze cu intervenții din alte sectoare, în special protecția, utilizând sprijinul de gestionare a cazurilor pentru a aborda eficient barierele personalizate întâmpinate de fete și copii cu dizabilități. Organizațiile umanitare sunt încurajate să asigure includerea susținută a copiilor marginalizați prin facilitarea soluțiilor pe termen lung pentru barierele economice din partea cererii. Acest lucru implică stabilirea de legături între CVA specific ESU și programele de mijloace de trai și conectarea CVA la mecanismele mai ample de protecție socială și rețele de siguranță. Guvernele trebuie să prioritizeze dezvoltarea de strategii și medii politice incluzive în sectoarele educației și protecției, facilitând CVA eficientă prin asigurarea sprijinului reglementar pentru accesul grupurilor marginalizate și stabilirea de legături cu programele naționale de protecție socială.

Costul a fost identificat ca principalul obstacol în adoptarea unui regim alimentar sănătos în rândul grupurilor vulnerabile (Miguel-Berges et al, 2022) în urma evaluării impactului unei intervenții de educație nutrițională asupra conformității cu Dieta Mediteraneană și asupra stării de sănătate în contextul furnizării de vouchere alimentare [5]. Acest studiu pilot a fost conceput ca un experiment controlat randomizat, includând 66 de utilizatori vulnerabili de la Crucea Roșie din Zaragoza, Spania. Participanții din grupurile de intervenție și control au primit lunar vouchere alimentare în valoare de 120 de euro timp de 3 luni, valabile în supermarketuri (60 de euro/lună pentru cei sub 12 ani), împreună cu un program de educație nutrițională de 10 săptămâni pentru grupul de intervenție. Achizițiile alimentare ale familiilor au fost monitorizate prin intermediul tranzacțiilor electronice înregistrate obținute de la supermarketuri.

Pe durata și la încheierea intervenției, procentul de alimente sănătoase a fost mai ridicat în grupul de intervenție comparativ cu cel de control. Odată cu încheierea educației nutriționale, diferențele între grupuri s-au atenuat. În cadrul grupului de intervenție, s-au observat îmbunătățiri ale parametrilor de sănătate, în special în ceea ce privește starea ponderală, lipidele și enzimele hepatice. Participanții din grupul de control au înregistrat creștere ponderală, deși s-au înregistrat îmbunătățiri ale lipidelor și enzimelor hepatice. Tensiunea arterială nu a înregistrat îmbunătățiri în niciunul dintre grupuri. În concluzie, furnizarea de vouchere alimentare nelimitate grupurilor vulnerabile pentru a promova consumul de alimente sănătoase pare a fi insuficientă și ar trebui să fie însoțită de programe de educație nutrițională pe termen mediu și lung.

Concluzii

Copiii aflați în dificultate sunt considerați a fi unul dintre cele mai vulnerabile grupuri de populație. Aceștia pot fi definiți conform UNICEF drept victime ale violenței sau neglijării, copii care practică vagabondajul, cerșetoria, prostituția, lipsiți de îngrijire sau supraveghere din partea părinților. Copiii aflați în dificultate necesită sprijin direcționat, și o modalitate eficientă de a aborda această nevoie este utilizarea voucherelelor. Voucherele reprezintă o metodă aplicată cu succes în diverse domenii, și în acest context, pot fi utilizate pentru a oferi sprijin socio-economic copiilor vulnerabili. Voucherele pot avea diverse aplicații, inclusiv pentru susținerea activităților fizice ale copiilor,

combaterea malnutriției prin vouchere alimentare, sau acordarea de sprijin financiar în situații de criză. Se oferă exemple de programe care au implementat cu succes vouchere, precum programul "Active Kids" din Australia, care a dus la creșterea nivelurilor de activitate fizică în rândul copiilor. Studii asupra utilizării voucherelor în diverse contexte au evidențiat îmbunătățiri în starea de sănătate, activitate fizică și reducerea riscului de malnutriție.

Furnizarea de vouchere alimentare trebuie însoțită de programe de educație nutrițională pe termen mediu și lung pentru a asigura o schimbare durabilă în comportamentul alimentar și starea de sănătate. Se recomandă extinderea programelor de vouchere pentru a acoperi mai multe gospodării și a asigura accesul la locuințe pentru cei cu venituri reduse. În contexte de urgență, cum ar fi crizele alimentare, voucherurile au demonstrat eficacitate în prevenirea malnutriției acute la copii. În timpul crizei COVID-19, studiile au arătat că voucherurile alimentare școlare au avut dificultăți în asigurarea bunăstării nutritive a copiilor, evidențiind nevoia unei implicări mai puternice și a politicii de sprijin adecvat. Voucherurile pentru locuințe au un rol crucial în reducerea lipsei de adăpost și a instabilității locative, având potențialul de a scoate oamenii din sărăcie. Finanțarea insuficientă a reprezentat un impediment pentru extinderea voucherurilor, iar asigurarea unei finanțări adecvate este esențială pentru succesul programelor de sprijin.

În contextul cercetării privind ratele de răspuns la sondaje, s-a constatat că stimulentele monetare au potențialul de a îmbunătăți semnificativ rata de răspuns, mai ales în rândul copiilor și tinerilor vulnerabili. Cercetarea privind asistența în bani și vouchere în educație în timpul situațiilor de urgență arată că integrarea voucherurilor în programele de educație poate contribui semnificativ la îmbunătățirea echității și incluziunii pentru categoriile cele mai marginalizate.

Cercetarea sugerează că programele CVA ar trebui să fie integrate în programele mai largi, având în vedere necesitatea de a aborda atât barierele ofertei, cât și cele ale cererii, pentru a asigura o educație de calitate și echitabilă. Aceste concluzii subliniază diversitatea și importanța voucherurilor în abordarea nevoilor variate ale diferitelor grupuri vulnerabile și situații, inclusiv a copiilor aflați în dificultate, evidențiind totodată importanța unor strategii bine gândite și finanțare adecvată pentru a asigura succesul programelor.

Bibliografie:

1. Doocy, S., Busingye, M., Lyles, E., Colantouni, E., Aidam, B., Ebulu, G., & Savage, K. (2020). Cash and voucher assistance and children's nutrition status in Somalia. *Maternal & child nutrition*, 16(3), e12966.
2. Fischer, W., Acosta, S., & Gartland, E. (2021). More housing vouchers: Most important step to help more people afford stable homes. Center on Budget and Policy Priorities, Washington, DC.
3. Foley, B. C., Owen, K. B., Bauman, A. E., Bellew, W., & Reece, L. J. (2021). Effects of the Active Kids voucher program on children and adolescents' physical activity: a natural experiment evaluating a state-wide intervention. *BMC Public Health*, 21(1), 1-16.
4. Lalli, G. S. (2023). 'In most supermarkets food does not cost£ 3 per day...'The impact of the school food voucher scheme during COVID-19. *British Educational Research Journal*, 49(1), 53-69.
5. Miguel-Berges, M. L., Jimeno-Martínez, A., Larruy-García, A., Moreno, L. A., Rodríguez, G., & Iguacel, I. (2022). The Effect of Food Vouchers and an Educational Intervention on Promoting Healthy Eating in Vulnerable Families: A Pilot Study. *Nutrients*, 14(23), 4980.
6. Pejtersen, J. H. (2020). The effect of monetary incentive on survey response for vulnerable children and youths: A randomized controlled trial. *Plos one*, 15(5), e0233025.
7. Thakkar, K., Graham, H., Souris, B., & Gitonga, P. (2023). The Role of Cash and Voucher Assistance in Increasing Equity and Inclusion for Girls and Children with Disabilities in Education in Emergencies.
8. UNICEF (2015). Children without adequate parental care. Accesat 14.01.2024. Disponibil: <https://www.unicef.org/moldova/media/836/file/Children-without-adequate-parental-care-EN.pdf>